

Planbureau voor de Leefomgeving

Energiecoöperaties: ambities, handelingsperspectief en interactie met gemeenten

De energieke samenleving
in praktijk

23 januari 2015 | Hans Elzenga, Anne
Marieke Schwencke

Onderzoeksvragen (i.o.m. met DGMI van IenM)

- Op welke energieterreinen zijn energiecoöperaties actief en hoe groot is daarbij hun handelingsperspectief?
- Op welke manieren proberen de Rijksoverheid en de gemeenten deze coöperaties te faciliteren en te ondersteunen?
- In hoeverre dragen de activiteiten van de energiecoöperaties bij aan het realiseren van de klimaat- en energiedoelen van de Rijksoverheid en gemeenten?
- Op welke manieren zouden de Rijksoverheid en/of gemeenten het handelingsperspectief van energiecoöperaties kunnen vergroten?

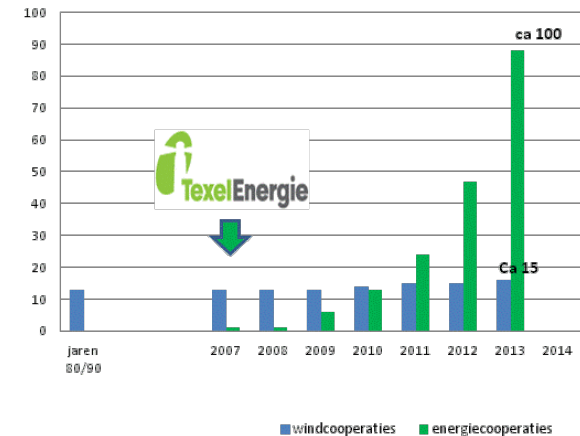
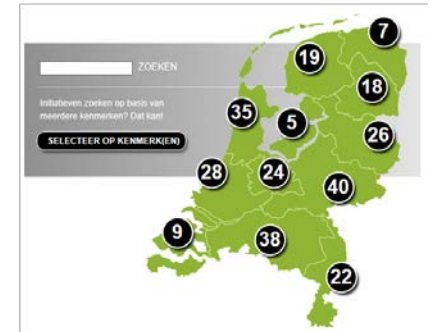

Inhoud presentatie

- Overzicht energiecoöperaties en –initiatieven, missie
- Activiteiten op energiegebied
- Ondersteuning Rijksoverheid en gemeenten
- Conclusie *huidige* handelingsperspectief
- Suggesties voor verbetering handelingsperspectief

Initiatieven, coöperaties

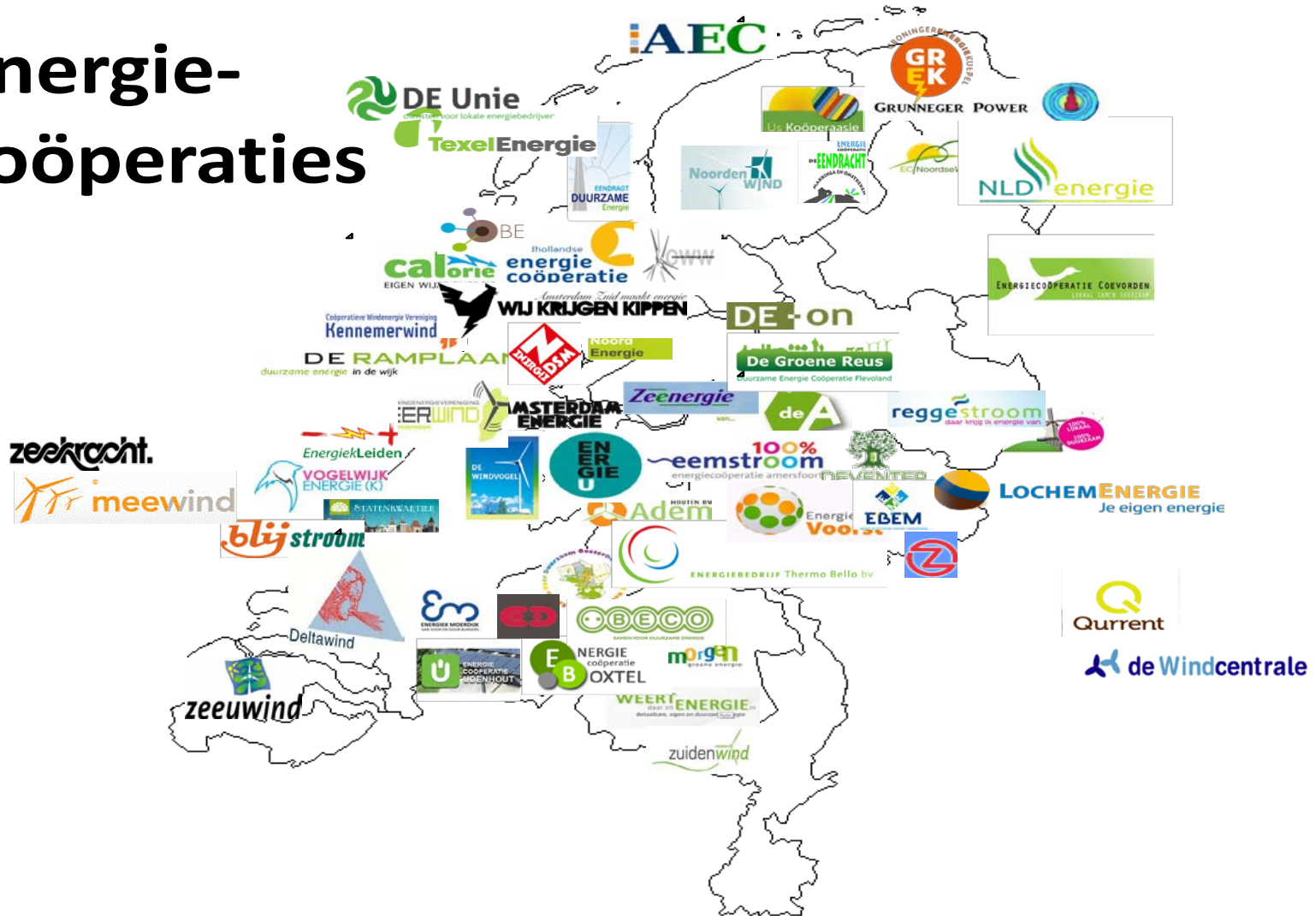
- Burgerinitiatieven:
 1. Windcoöperaties (ca 15)
 2. Nieuwe energiecoöperaties (130 +)
 3. Buurt- en wijkinitiatieven (véél)

- Missie: vermindering en verduurzaming energiegebruik en versterking van lokale economie en gemeenschap

Energie-coöperaties

Geïnterviewde energiecoöperaties (en gemeenten)

- deA (Apeldoorn)
- CALorie (Castricum)
- Deltawind (Goeree-Overflakkee)
- Grunneger Power (Groningen)
- DE Ramplaan (Haarlem)
- Uwind (Houten)
- EnergiekLeiden (Leiden)
- LochemEnergie (Lochem)
- Energiecoöperatie Udenhout (Tilburg)
- Energie-U (Utrecht)

Activiteiten

Productie

Collectief inkopen zon

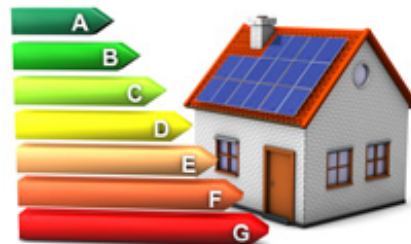
Zonnecentrale

Wind

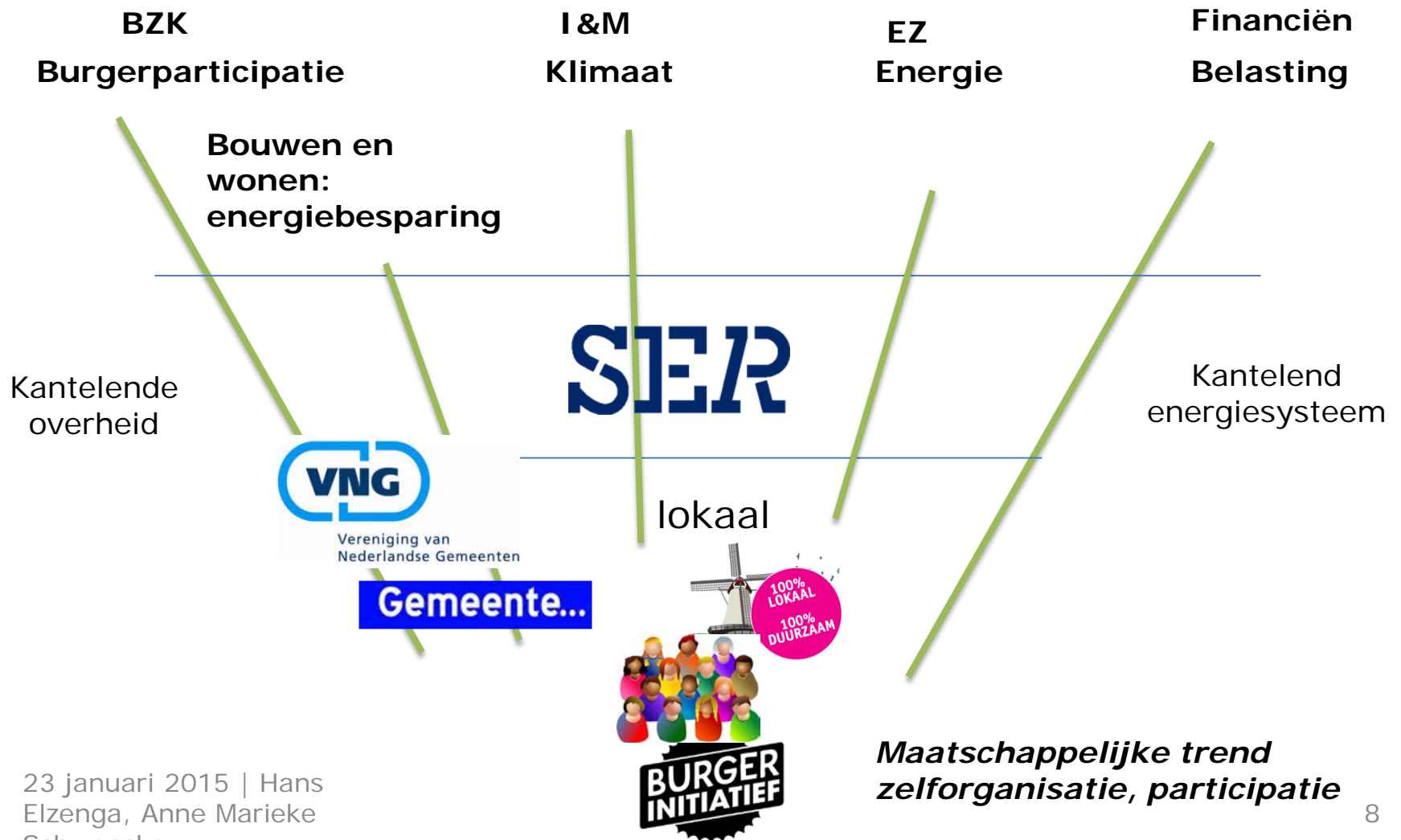
Energiebesparing

Levering of wederverkoop

Beleidskader rond lokale energie-initiatieven

Verwachtingen gemeenten

- Onderzochte gemeenten willen tussen 2020 tot 2045 energie- of klimaatneutraal zijn
- Maar:
 - gemeenten willen niet zelf hernieuwbare energie opwekken
 - voor energiebesparing in de bestaande woningvoorraad ontbreekt de menskracht
- Dus:
 - gemeenten verwachten veel van de energie in de samenleving
 - in het bijzonder van de energiecoöperaties
- Want:
 - energiecoöperaties zijn goed georganiseerd
 - zijn ingebed in lokale gemeenschap
 - hebben (daardoor) draagvlak

Ondersteuning door gemeenten

- In bijna alle gevallen goede relatie
- Gemeenten faciliteren door:
 - coachen en verbinden
 - beschikbaar stellen vergaderruimte en communicatiekanalen
 - startsubsidie, proceskosten, haalbaarheidsstudies
 - 1 keer: betaalde opdrachten, kleine bedragen

Conclusie *huidige* handelingsperspectief

- Haalbaar voor meeste coöperaties:
 - Doorleveren van hernieuwbare energie
 - Collectieve inkoopacties van zonnepanelen
 - Kleinschalige energiebesparingsacties voor particuliere woningeigenaren
 - Beheren van een informatie- en adviesloket.
- Moeilijk:
 - Zonnecentrales onder de nieuwe 'postcoderoosregeling'
 - Windenergieprojecten (4% vermogen is coöperatief)
 - Grootschaligere energiebesparingsacties in de gebouwde omgeving
- Opbrengst opgewekte of bespaarde PJ's beperkt
- Bijdrage aan sociale cohesie en lokale economie niet beoordeeld

Suggesties voor verbetering handelsperspectief

- Zon
 - postcoderoosregeling (financieel) verruimen
- Wind
 - Commitment van de raad (vanaf begin)
 - Samen optrekken in debat met bevolking
 - Vergoeden gemaakte kosten
- Energiebesparing bestaande woningvoorraad
 - Reële vergoeding voor grotere en doorlopende projecten
 - Anders risico op vrijwilligersmoeheid
- Visieontwikkeling door gemeenten:
 - Op positie en rol energiecoöperaties
 - Op manieren om te ondersteunen (nu vaak ad-hoc)